

การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการ
เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
The Comparison of Critical Thinking Capability in the Thai
Language Subject of Mattayom Sueksa Six Student Between
the Group by Using Problem Based Learning and the Group
by Using Conventional Methods

โอภาส จอมสายศรี^{1*}, นพคุณ คุณาชีวะ², สุวรรณิ ยะหะกร³ และ เด่นดาว ชลวิทย์⁴
¹สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
^{2, 4}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประเทศไทย
*ผู้รับผิดชอบบทความ

Opas Jomsaysri^{1*}, Noppakun Kunacheeva²,
Suwannee Yahakorn³, and Dendow Chollawit⁴
E-mail: O_mig_mig@hotmail.com¹, noppakun@ru.ac.th²
syahakron@yahoo.com³, ajandendow@hotmail.com⁴

¹Teaching Thai, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University, Thailand

^{2, 4}Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

³Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

*Corresponding author

Received: october 30, 2018 / Revised: January 28, 2019 / Accepted: March 29, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบ

คำสำคัญ: ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ; การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

In this thesis, the researcher compares (1) the critical thinking capability in the Thai language subject of Mattayom Sueksa Six student (Elementary Level) between the group by using Problem Based Learning and the group by using conventional methods. The researcher compares (2) the Critical Thinking Capability in the Thai Language Subject prior to the commencement and after were by using Problem Based Learning. Finally, the researcher compares (3) the Critical Thinking Capability in the Thai Language Subject prior to and after by using conventional methods.

Findings are as follows: (1) The critical thinking capabilities in the learning of Thai of the student using problem - based learning was higher than those of the control group instructed through conventional methods at the statistically significant level of .05. (2) The critical thinking capabilities in the learning of Thai of the student using problem - based learning were found to be at higher level after the completion the study than prior to its commencement at the statistically significant level of .05. (3) The critical thinking capabilities in the learning of Thai of the instructed through conventional methods were found to be at a higher level after the completion the study than prior to its commencement at the statistically significant level of .05.

Keywords: Critical Thinking; Problem Based Learning

บทนำ

ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารมาเป็นเวลานาน แสดงถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่นทางด้านภาษา เป็นมรดกทางวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางด้านอักษรศาสตร์ อันเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนควรอนุรักษ์ไว้อย่างยิ่ง ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2) ได้ระบุว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม เกิดเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงควรแก่การเรียนรู้ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

การศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดของวรรณคดีและวรรณกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์การสังเคราะห์ ประเมินค่าความรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริง เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทางสังคมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) กล่าวคือ การคิดอย่างมีเหตุผลตามขั้นตอน เพื่อประกอบการตัดสินใจอย่างละเอียดรอบคอบ สมเหตุสมผล นอกจากนี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ นับว่ามีความสำคัญอย่างมากกับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2559, หน้า 1-2) ได้กล่าวไว้ว่า การคิดลักษณะนี้มีความสำคัญ เป็นกระบวนการคิดด้วยคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้มีความสามารถพิจารณาตัดสินใจว่าทำหรือไม่ทำ เชื่อหรือไม่เชื่ออย่างไร สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, หน้า 101) ที่กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีภาพเหตุการณ์ที่สื่อออกมาที่มีทั้งความจริงและความเท็จมากมาย ซึ่งเราจะต้องคิดอย่างรอบคอบ หรือใช้วิจารณญาณพิจารณาอย่างละเอียด ซึ่งหากได้รับพร้อมทั้งการฝึกกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะทำให้มีการตัดสินใจอย่างรอบคอบเห็นว่าเรื่องใดควรเชื่อและไม่ควรเชื่อ นอกจากนี้ บรรจง อมรชวิน (2556, หน้า 15) ยังกล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วและซับซ้อนเป็นภัยอันตรายอีกด้วย

ดังนั้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมยุคแห่งข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นั้น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการกับข้อมูลและสารสนเทศที่อาจมีทั้งความจริงและความเท็จให้ระบบระเบียบมากขึ้น ด้วยการพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลอย่างรอบคอบ ก่อนตัดสินใจว่า ควรเชื่อหรือไม่ อย่างไร และหากได้รับการฝึกกระบวนการคิดดังกล่าว นับได้ว่า เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างมีวิจารณญาณในภายภาคหน้าต่อไป

จากปัญหาที่พบ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าและพิจารณากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าเป็นกระบวนการคิดที่มีขั้นตอนเริ่มจากปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา ตั้งสมมติฐาน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาทางเลือกของคำตอบอย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล และประเมินค่าเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจ จากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหา พบว่า

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem based learning) มีขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับขั้นตอนของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กล่าวคือ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากปัญหาหรือข้อสงสัย ซึ่งมาจากประสบการณ์จริงของผู้เรียนหรือสภาพการณ์เรียนรู้ที่กำหนด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้การแสวงหาความรู้ การสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ด้วยตนเองเพื่อนำมาตอบปัญหานั้นจนเกิดความเข้าใจลึกซึ้ง ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหา การทำความเข้าใจปัญหา การดำเนินการศึกษาค้นคว้า การสังเคราะห์ความรู้ การสรุปและประเมินค่าของคำตอบ และการนำเสนอและประเมินผลงาน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสอดคล้องกัน ดังที่ Wang, Tsai, Chiang, Lai, and Lin (2008) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ได้จำกัดเพียงเพื่อการแสวงหาความรู้ แต่ยังแสดงถึงความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติจริยธรรมมากมาย เช่นเดียวกับภูมิปัญญาของการปฏิบัติ จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม นำมาพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทางวรรณคดีที่นำมาวิจัยในครั้งนี้

ดังนั้น จากสภาพและที่มาของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำวิธีการจัดการเรียนรู้ มาใช้แก้ปัญหาของการจัดการเรียนการสอน เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อันจะเป็นข้อมูลทางด้านการวิจัยที่สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในเรื่องอื่น ๆ ให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 143 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่คะแนนความสามารถกลุ่มเก่ง ปานกลาง และกลุ่มอ่อน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 40 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มนี้ พิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งเป็นห้องเรียนที่คะแนนความสามารถของนักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน โดยตัดห้องเรียนที่เก่งสุดออก 2 ห้อง และตัดห้องเรียนอ่อนสุดออก 2 ห้อง แล้วเลือกห้องเรียนที่อยู่ระหว่างกลางมาวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเลือกคู่ที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนไม่แตกต่างกันมา 1 คู่ แล้วจับสลากเลือกห้องเรียนที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และห้องเรียนที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ
3. ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า หรือแสวงหาความรู้ และหาคำตอบเพื่อตอบปัญหา อันเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. ได้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูสามารถนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อพัฒนาผลงานทางวิชาการของตนเอง อันแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานทางวิชาการ มีศักยภาพ และประสิทธิภาพทางด้านการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 7-8) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ระบุปัญหา ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นการศึกษาค้นคว้า ขั้นที่ 3 รวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 4 อภิปรายและสังเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 5 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า และขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน โดยลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ควรมีปัญหาหรือสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเรื่องราวในชีวิตจริงได้ โดยผู้เรียนกำหนด และออกแบบกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งแสวงหาความรู้และวิเคราะห์ ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอีกด้วย อีกทั้งผู้เรียนเรียนรู้เป็นกลุ่ม เพื่อศึกษาการทำงานร่วมกัน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ แล้วสังเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศรวมทั้ง ประเมินผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อคำตอบปัญหาของตน

กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดอย่างมีระบบตามขั้นตอนการคิด ได้แก่ การทำความเข้าใจกับปัญหา การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปเพื่อประเมินค่าหรือตัดสินใจ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นความสามารถของนักเรียนในการระบุปัญหา ตั้งสมมติฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกข้อมูล และการลงข้อสรุปข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสอดคล้องกับขั้นตอนในกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นข้อสนับสนุนว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

อลิศรา ศรีสร้อย (2554) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน การเรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐานและการเรียนรู้แบบปกติ โดยกลุ่มตัวอย่างคือ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 105 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนรู้แบบปกติ

อุมาพร ชัยปรีชา (2554) ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกษม ชูรัตน์ (2554) ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีผลต่อความคิดเชิงวิจารณ์ญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา จำนวน 64 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเชิงวิจารณ์ญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉันทกร ช่วยทุกข์เพื่อน (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฟิสิกส์ระดับอุดมศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

Martyn, Terwijn, Kek, and Huijser (2014) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสอนกับการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลักสูตรพยาบาลชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และส่งผลความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental research) โดยใช้แบบแผนการทดลอง Randomized Control-Group Pretest Posttest Design มุ่งศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มละ 5 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที โดยกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ
3. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ใช้สถิติทดสอบ t test independent Sample
2. เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ใช้สถิติทดสอบ t test dependent Sample
3. เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ใช้สถิติทดสอบ t test dependent Sample

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า

1. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน พบว่า กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	20	19.10	1.744	8.204	.000*
กลุ่มควบคุม	20	14.90	1.483		

* $p < .05$

จากตาราง 1 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ก่อนเรียน	20	10.05	1.395	- 36.826	.000*
หลังเรียน	20	19.10	1.744		

* $p < .05$

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ก่อนเรียน	20	9.95	1.317	- 17.345	.006*
หลังเรียน	20	14.90	1.483		

* $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน พบว่า กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิศรา ศรีสร้อย (2554) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น การเรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐานและการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนรู้แบบปกติ และงานวิจัยของ Martyn, Terwijn, Kek, and Huijser (2013) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสอนกับการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลักสูตรพยาบาลชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และส่งผลความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนำมาใช้ในการเรียนการสอนเน้นการทำงานเป็นกลุ่มการเรียนรู้จากปัญหาสู่การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ฝึกกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และมีพิจารณาข้อเท็จจริง ก่อนการตัดสินใจหรือประเมินค่าเพื่อสรุปผลเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ สอดคล้องกับ Barrow and Tamblyn (1980) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะทางสังคมและจุดมุ่งหมายที่นำไปสู่ การแสวงหาคำตอบที่ดีที่สุดโดยใช้เหตุผลพิจารณาประกอบการตัดสินใจ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าวส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีกระบวนการศึกษา การแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้แตกต่างกัน ซึ่งระหว่างการจัดกิจกรรม นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการศึกษา การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เหตุผลในการสื่อสารและการพิจารณาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้แสดงออกให้เห็นภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งถือเป็นทักษะที่จะนำไปพัฒนาคุณสมบัติในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเป็นสุข ดังที่ วิลม ชอบชื่นชม (2550, หน้า 2) ที่กล่าวไว้ว่า ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ การใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ของนักเรียน โดยใช้สถานการณ์จริงเป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้แบบสหวิทยาการซึ่งเป็นไปตามสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมจริง มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่มตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งจัดเป็นการเรียนการสอนแบบ Self-Directed Learning

จากที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า การนำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นวิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสำคัญในการดำรงชีวิตแล้ว ยังเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณอีกด้วย โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้แสดงออกทางด้านพฤติกรรมทางการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ สามารถดำเนินกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนด ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้เรียนที่ดี รู้วิธีการเรียนรู้ มุ่งมั่น รักที่จะเรียนรู้ เห็นความสำคัญของความรู้ และการศึกษา อีกทั้งพฤติกรรมจากการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นวิธีการคิดที่สำคัญและจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยนี้

2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยที่ค้นพบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษม ชูรัตน์ (2554) ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีผลต่อความคิดเชิงวิจารณ์ญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเชิงวิจารณ์ญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมพร ชัยปรีชา (2554) ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนยากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฟิสิกส์ระดับอุดมศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยพบว่า กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การแสวงหาความรู้ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนการเรียนรู้เป็นแนวทางที่จะนำให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างเป็นระบบระเบียบและคิดอย่างมีเหตุผล ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556, หน้า 299) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาความคิดของนักเรียนสามารถใช้สอนได้ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานยังส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อการแสวงหาความรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลและการเลือกข้อมูลเพื่อสรุปผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Martyn, Terwijn, Kek, and Huijser (2013) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสอนกับการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลักสูตรพยาบาลชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และส่งผลความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่สูงขึ้น จึงเป็นข้อสนับสนุนว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้

นอกจากนี้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยมีความสำคัญต่อการพิจารณาตัดสินเรื่องราวต่าง ๆ ที่รอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประสิทธิ์ ภาพลักษณ์ (2525, หน้า 148) และ เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555, หน้า 2) กล่าวโดยสรุปว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถที่ผู้อ่านต้องใช้ดุลยพินิจของเหตุผล แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็นและความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุมีผล

3. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้รับการตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ซึ่งมีผลต่อความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของนักเรียน ทำให้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบปกติในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นรูปแบบและแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ชวนพิศ อัตเนตร (2545) ที่พบว่า วิธีการสอนแบบปกติ เป็นการสอนตามแนวทางของกรมวิชาการ ตามที่เสนอไว้ในคู่มือการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนต่างมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเนื้อหาพร้อมกันโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตามเนื้อหา และสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักเรียน ดังที่ รัชณี ศิลป์ศร (2542) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องที่สอนจากตำรา แบบเรียน หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดแก่นักเรียนโดยการบรรยายประกอบสื่อการสอน การแบ่งกลุ่มอภิปรายผล การศึกษาค้นคว้า การแสดงบทบาทสมมติ โดยครูและนักเรียนมีบทบาทร่วมกัน

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนได้ เนื่องด้วยมีขั้นตอนที่เป็นรูปแบบและแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.1 ลักษณะกิจกรรม ควรจัดเป็นกลุ่มการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ระดมความคิด ฝึกฝนการอยู่ร่วมกันในสังคม

1.2 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เห็นความหมาย ความสำคัญของการศึกษา และการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.1 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะเกิดผลได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ก่อน ฉะนั้น ผู้สอนควรนำเนื้อหา ข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ มาปรับหรือประยุกต์ให้เหมาะสมและ

สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นสื่อในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.2 การทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดขั้นสูง อาจต้องใช้เวลาในการทดสอบนักเรียนมากพอสมควร เพื่อจะทำให้เกิดความคิดและการพิจารณาอย่างรอบคอบ

2.3 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยิ่งได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลต่อกระบวนการคิดอย่างละเอียด รอบคอบ มีเหตุมีผลตามข้อเท็จจริง และการตัดสินใจที่แม่นยำ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- เกษม ชูรัตน์. (2554). *ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีผลต่อความคิดเชิงวิจารณ์ญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2555). *การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สมรรถนะสำคัญของคนทุกศตวรรษ*. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: วิพรินทร์.
- ชวนพิศ อัดเนตร์. (2545). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ที่สอนโดยใช้หนังสือการ์ตูน กับวิธีสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธัญยากร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2556). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฟิสิกส์ระดับอุดมศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). *Critical thinking การคิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิค พรินต์.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2525). *แบบเรียนภาษาไทย ท401 หลักภาษาและการใช้ภาษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2559). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณี ศิลปศร. (2542). *การเปรียบเทียบการฝึกอ่านออกเสียงร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพันท้ายนรสิงห์วิทยา จังหวัดสมุทรสาคร ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มกับวิธีสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิมล ชอบชื่นชม. (2550). Problem-based learning กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน. *วารสารการพัฒนาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยรังสิต*, 1(1), 1-4.
- อลิศรา ศรีสร้อย. (2554). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น การเรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐานและการเรียนรู้แบบปกติ. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- อุมาพร ชัยปรีชา. (2554). ผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- Barrow, H. S., & Tamblyn, R. M. (1980). *Problem-based learning: An approach to medical education*. New York: Norton.
- Martyn, J., Terwijn, R., Kek, M. Y., & Huijser, H. (2013). Exploring the relationships between teaching, approaches to learning and critical thinking in a problem based learning foundation nursing course. *Nurse Education Today*, 34, 829-835.
- Wang, S.-Y., Tsai, J.-C., Chiang, H.-C., Lai, C.-S., & Lin, H.-J. (2008). Socrates, problem based learning, and critical thinking—A philosophic point of view. *Kaohsiung J Med Sci March*. Kaohsiung Medical University, 24(3), S6-S13.